

Actie Kerkbalans

Actie Kerkbalans is de grootste landelijke fondsenwervingsactie van kerken in Nederland. De Rooms-Katholieke Kerk, Oud-Katholieke Kerk, Protestantse Kerk in Nederland en de Evangelische Broedergemeente roepen elk jaar gezamenlijk leden op om bij te dragen aan hun kerk. Bij de actie wordt benadrukt wat de waarde is van de kerk en waarom geven belangrijk is. De slogan van Actie Kerkbalans van 2022 is net als het jaar ervoor 'Geef vandaag voor de kerk van morgen'. Citisens deed onderzoek aan de hand van deze slogan, met daarbij oog voor de rol die corona het afgelopen jaar heeft gespeeld. De vragenlijst bestond uit vier onderdelen, namelijk (1) geven, (2) de kerk van vandaag, (3) de kerk van de toekomst en (4) bekendheid van Actie Kerkbalans.

78% van de respondenten vindt Actie Kerkbalans belangrijk voor de toekomst van de parochie of gemeente

Datum
13 december 2021

Respondenten
1.997

In opdracht van
Stichting Kerkbalans

In deze rapportage

INHOUDSOPGAVE

Aanleiding onderzoek	3
Belangrijkste resultaten	5
1) Geefgedrag	5
2) Kerk van vandaag	5
3) Kerk van de toekomst	5
4) Actie kerkbalans	5
Resultaten.....	6
Geefgedrag.....	9
De kerk van vandaag	12
De kerk van de toekomst	16
Actie Kerkbalans.....	19
Onderzoeksverantwoording	24
Bijlage 1: tabellen	25
Bijlage 2: uitsplitsing naar kerkgang	37

Aanleiding onderzoek

HOOFDSTUK 1

Actie Kerkbalans

Verschillende kerken werken al 43 jaar samen bij de jaarlijkse Actie Kerkbalans. Sinds 2020 zijn dat de Rooms-Katholieke Kerk, de Oud-Katholieke Kerk, de Protestantse Kerk in Nederland en de Evangelische Broedergemeente. Deze fondsenwervingsactie is voor de kerken een belangrijke inkomstenbron. Dit onderzoek is uitgevoerd ter voorbereiding van de Actie Kerkbalans van 2022. Naast concreet handelingsperspectief voor gemeenten en parochies, bieden de uitslagen van dit onderzoek ook publicitaire mogelijkheden. Daarnaast is een vergelijking met het onderzoek uit 2020 mogelijk, om zo te inzicht te vergaren in de ontwikkeling van bepaalde trends.

Inhoud van het onderzoek

Het doel van het onderzoek is om inzicht te vergaren in de motieven van de leden van de vier betrokken kerken, variërend van actief tot randkerkelijk. Een belangrijk verschil met onderzoeken die voorgaande jaren zijn uitgevoerd op dit thema, is dat nu bewust groepen zijn uitgenodigd die minder betrokken zijn bij hun gemeente/parochie. De vragenlijst ging in op vier verschillende thema's. (1) Wat willen mensen geven aan de kerk (zowel tijd als geld) en wat zijn hun motieven daarvoor? (2) Wat waarderen mensen aan hun kerk, ook nu in corona-tijd? (3) Hoe is de kerk veranderd door de covid-19 uitbraak en ziet de kerk van de toekomst eruit? En (4) hoe bekend zijn de respondenten met Actie Kerkbalans?

Uitvoering

Het onderzoek werd uitgevoerd door middel van een online vragenlijst. De vragenlijst werd opgesteld door Citisens, in samenwerking met Actie Kerkbalans. Voor het onderzoek werden leden van het Citisens panel uitgenodigd. Dit panel bestaat uit ruim 50.000 Nederlanders die vrijwillig vragenlijsten invullen over actuele, maatschappelijke thema's. Van dit panel zijn 6.600 leden benaderd, waarvan bekend is dat zij zich rekenen tot één van de kerken die deelnemen aan de Actie Kerkbalans. Na een e-mailuitnodiging hebben 2.269 panelleden het onderzoek ingevuld. Daarnaast hebben 355 respondenten meegedaan via een open link die is verspreid door Actie Kerkbalans. In totaal zijn de antwoorden van 1.997 personen die in de vragenlijst aangaven lid te zijn van een van de vier deelnemende kerken, meegenomen bij de analyse van de resultaten. In deze rapportage worden zij 'kerkleden' genoemd. In dit rapport bespreken we de belangrijkste resultaten, toegelicht aan de hand

van open antwoorden van respondenten en verbanden tussen verschillende kenmerken en motieven van kerkleden.

Belangrijkste resultaten

HOOFDSTUK 2

1) Geefgedrag

Net als in 2020 geeft vier op de vijf kerkleden geld aan de kerk, 35% geeft tijd als vrijwilliger. De redenen om geld of tijd te geven aan de kerk zijn verschillend, maar de kosten die de kerk maakt en betrokkenheid bij de kerk wordt het vaakst genoemd. 'Omdat God dit van ons vraagt' wordt voor het geven van zowel tijd als geld het minst genoemd. Het liefst geven kerkleden voor onderhoud van het gebouw (67%) en voor het loon van personen in dienst (53%).

2) Kerk van vandaag

De kerk betekent voor kerkleden verschillende dingen, waarbij 'het geloof delen met anderen' net als in 2020 het meest gekozen wordt. Het afgelopen jaar volgde de meerderheid van de kerkleden diensten/vieringen online, en twee derde vond dit prettig. Toch blijft er een voorkeur voor fysiek bijeenkomen. Deze voorkeur is ook sterk toegenomen in vergelijking met 2020. Kerkleden missen het zingen en contact met medekerkleden. Hierin blijft de mate van kerkgang een verklarende factor: kerkleden die regelmatig naar de kerk gaan zijn de kerk meer gaan waarderen sinds de covid-19 uitbraak.

3) Kerk van de toekomst

In de toekomst zien kerkleden graag een kerk waar de volgende generatie kan leren, groeien, en bezinnen (38%). In vergelijking met vorig jaar geven meer kerkleden daarnaast aan dat ze hopen dat de kerk een plek is waar mensen zich veilig voelen. Als gevolg van covid-19 hoopt een derde dat de mogelijkheid om kerkdiensten op een ander moment terug te kijken behouden wordt. Desondanks geeft 63% aan het liefste weer fysiek naar zondagse diensten en vieringen te gaan zodra dit weer kan.

4) Actie kerkbalans

De naamsbekendheid van Actie Kerkbalans is zo goed als gelijk gebleven in vergelijking met 2020. 93% van de kerkleden is hier (in meer of mindere mate) mee bekend. In de meeste kerken wordt op meerdere manieren aandacht gegeven aan de actie. Voornamelijk inzicht in wat er vorig jaar met inkomsten is gedaan zal zorgen dat de Actie meer gaat leven voor kerkleden. Verder geeft bijna de helft (46%) van de kerkleden aan bereid te zijn om te geven aan een extra Actie Kerkbalans om covid-19 gerelateerde koste te dekken.

Resultaten

HOOFDSTUK 3

Op de volgende pagina's vindt u de uitkomsten van het onderzoek. Vanwege routing in de vragenlijst is niet elke vraag gesteld aan alle deelnemers. Ook waren vragen enkel verplicht om in te vullen als deze noodzakelijk waren voor de routing. Per vraag staan dan ook verschillende aantallen invullers genoemd en is, indien van toepassing, aangegeven aan welke groep de vraag is gesteld. Het aantal invullers wordt vermeld met de wetenschappelijke notatie "N=". Daarnaast zijn de antwoordcategorieën 'weet ik niet' of 'niet van toepassing' alleen meegenomen in de figuren wanneer deze extra inzicht bieden. Door afronding tellen de weergegeven percentages per vraag niet altijd op tot precies 100%.

Respondenten

Voor de houding ten opzichte van de kerk en geefgedrag door kerkleden is de kerkelijke stroming waartoe men behoort een belangrijke factor. Respondenten is gevraagd naar hun lidmaatschap of betrokkenheid van een bepaald kerkgenootschap. Daarbij is uitgelegd dat respondenten die niet ergens lid zijn, maar zich wel betrokken voelen bij een bepaald kerkgenootschap zichzelf kunnen beschouwen als lid.

Onderstaand figuur geeft het aandeel kerkleden onder de respondenten per stroming weer. Het aantal invullers vanuit de Oud-Katholieke Kerk van Nederland en de Evangelische Broedergemeente is te laag om separaat te analyseren. Om die reden zijn kerkleden ingedeeld naar stroming. Vanaf nu spreken we voor kerkleden verbonden aan de 'Rooms-Katholieke Kerk' of de 'Oud-Katholieke Kerk Nederland' van *katholieken* (48%)¹. Leden van de 'Protestantse Kerk in Nederland' en de 'Evangelische Broedergemeente' duiden we aan als *protestanten* (52%).

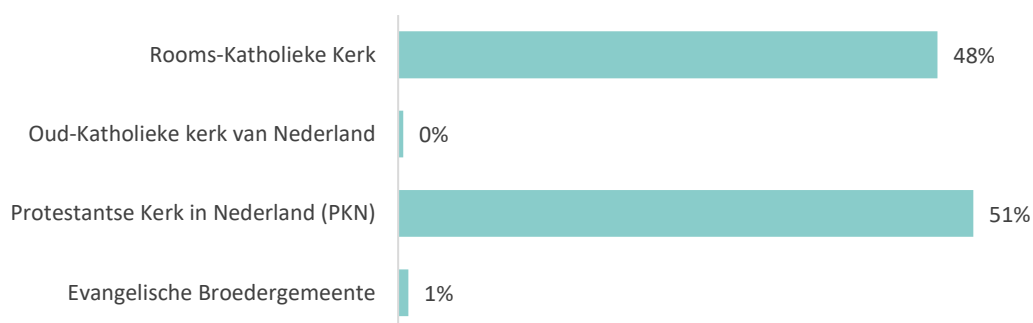
In vergelijking met 2020 zijn de verhouding tussen deze twee stromingen iets verschoven. Het aantal katholieke invullers is licht afgenomen, van 52% naar 48%. Het aantal protestantse invullers is toegenomen van 49% naar 52%.

---

¹ In totaal hebben 9 personen die zich betrokken voelen bij de Oud-Katholieke kerk van Nederland deelgenomen aan het onderzoek. Vanwege afronding op hele percentages toont de tabel 0%.

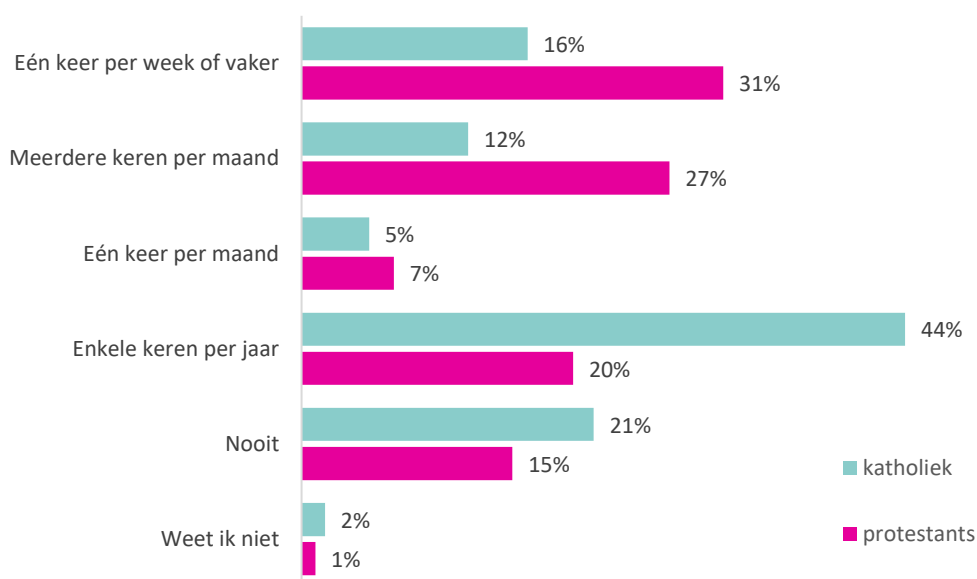

Van welk christelijk kerkgenootschap bent u lid? n=1.994

Naast kerkelijke stroming is de mate van kerkgang ook een belangrijke factor. Hoe vaak iemand naar de kerk gaat is relevant voor de betrokkenheid bij de kerk en het geefgedrag in het algemeen.² De volgende figuur laat zien dat kerkgang en stroming samenhangen: protestanten gaan gemiddeld vaker naar de kerk dan katholieken. Er is een kleine afname in het aantal wekelijkse kerkgangers zichtbaar ten opzichte van 2020. Toen gaf 35% van de protestanten en 18% van de katholieken aan één keer per week of vaker naar een kerkelijke viering of dienst te gaan.

Hoe vaak bezoekt u een kerkelijke viering/dienst? n=1.994

² Vanwege coronamaatregelen kunnen kerkdiensten vaak door slechts weinig mensen worden bezocht. Daarom stond bij deze vraag de volgende toelichting: *Het gaat hierbij zowel om vieringen/diensten die u fysiek bezoekt als vieringen/diensten die u op afstand volgt (bijvoorbeeld via internet of de kerkradio).*

	<i>Protestants – 2020</i>	<i>Protestants – 2021</i>	<i>Katholiek – 2020</i>	<i>Katholiek – 2021</i>
Eén keer per week of vaker	35%	31%	18%	16%
Meerdere keren per maand	26%	27%	13%	12%
Eén keer per maand	6%	7%	8%	5%
Enkele keren per jaar	17%	20%	39%	44%
Nooit	16%	15%	21%	21%
Weet ik niet	1%	1%	1%	2%

In deze rapportage laten we soms verbanden zien tussen de mate van kerkgang en andere antwoorden van kerkleden. Om dit overzichtelijk te presenteren, delen we de mate van kerkgang als volgt in: één keer per week of vaker, meerdere keren per maand en één keer per maand zijn gecategoriseerd als *regelmatig*. Enkele keren per jaar valt onder *soms*. Kerkleden die 'nooit' invulden, vallen onder *nooit*.

Geefgedrag

Bijna alle kerkleden (94%) geven geld aan goede doelen. Dat doen ze, net als in 2020, vooral aan doelen rondom kerk en levensbeschouwing (67%), gezondheid (58%) en aan maatschappelijke & sociale doelen (53%).

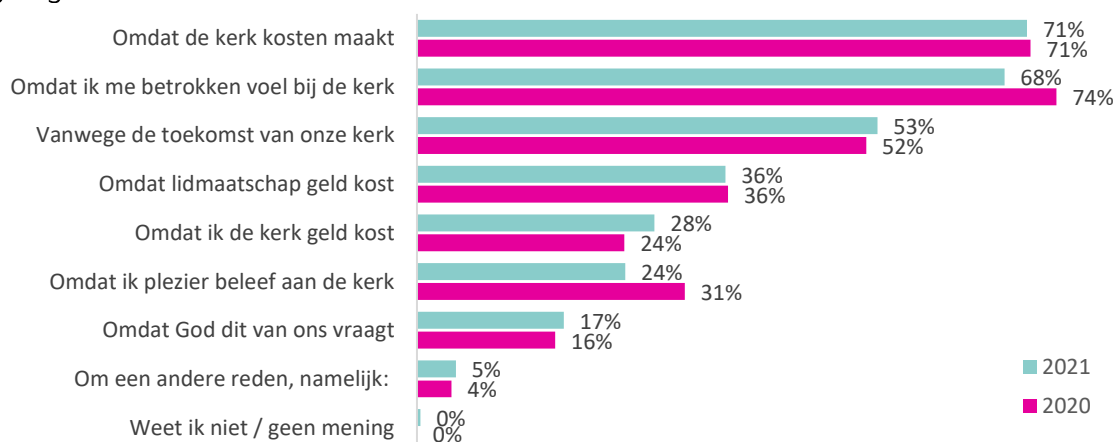
Geven aan de kerk - geld

De meeste mensen geven aan de kerk waar ze lid van zijn. In het onderzoek zijn twee manieren waarop je als kerkganger aan de kerk kan geven onderzocht. Zowel het geven van geld (1) als het geven van tijd (2). Van de kerkleden geeft ruim driekwart (79%), net als in 2020, geld. Ten opzichte van 2020 is het aandeel kerkleden dat tijd geeft licht afgenomen, van 40% naar 35%.

Geld geven doet men nu vooral *via een collecte*, zowel *fysiek* (53%) als *digitaal* (32%) en *door zelf af en toe geld over te maken* (48%). In lijn met de verwachting is er een duidelijk verband tussen kerkgang en geven aan de kerk: hoe vaker men naar de kerk gaat, hoe meer men geeft. Dat geldt zowel voor het geven van geld als het doen van vrijwilligerswerk. De voornaamste redenen van kerkleden om geld te geven zijn *omdat de kerk kosten maakt* (71%), *omdat men zich betrokken voelt bij de kerk* (68%), en *vanwege de toekomst van de kerk* (53%). Door frequente kerkgangers worden de redenen *omdat ik me betrokken voel bij de kerk* (86%) en *omdat ik plezier beleef aan de kerk* (36%) vaker gekozen.

De antwoordoptie *omdat ik plezier beleef aan de kerk* word in 2021 minder gekozen dan in 2020 (een afname van 31% naar 24%). Covid-19 en het feit dat fysiek samenkomen beperkt bleef in 2021 kan hier een verklarende factor in zijn.

U geeft aan dat u geld geeft aan de kerk waar u lid van bent. Waarom? n=1.562, als men geld geeft aan de kerk

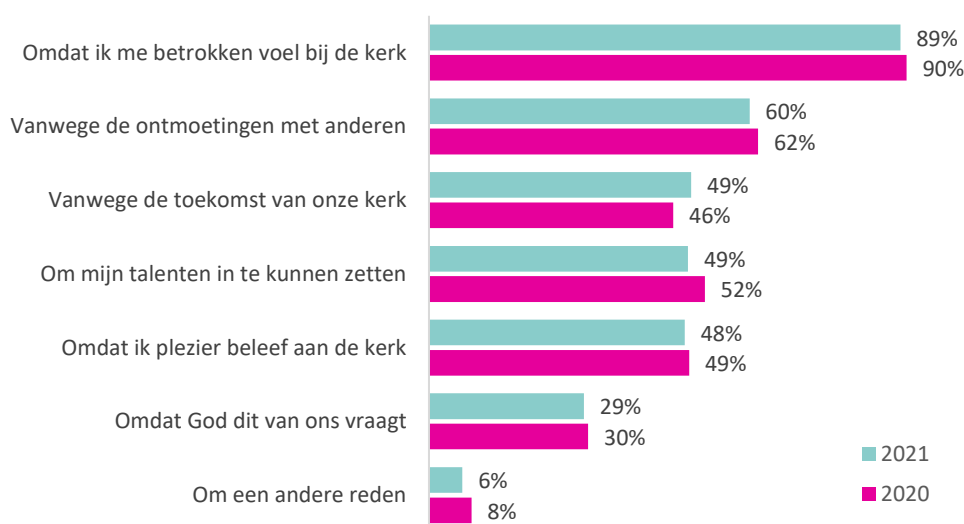

Geven aan de kerk - vrijwilligerswerk

Van de ondervraagde kerkleden zet 35% zich als vrijwilliger in voor de kerk waar zij deel van uitmaken. Protestantenvormen zetten zich daarbij vaker in als vrijwilliger (44%) dan katholieken (26%). *Betrokkenheid bij de kerk* is voor vrijwilligers net als in 2020 de voornaamste reden om dit te doen (89%). Daarnaast worden *vanwege ontmoetingen met anderen* (60%) en *vanwege de toekomst van onze kerk* (49%) het meest gekozen. De lichte toename die zichtbaar is bij de antwoordoptie *vanwege de toekomst van onze kerk* kan verband houden met de covid-19 uitbraak en de daaropvolgende onzekerheid over de toekomst voor sommige kerken.

U geeft aan dat u als vrijwilliger betrokken bent bij kerk waar u lid van bent. Waarom?

n=699, als men vrijwilliger is in de kerk

Geven aan de kerk - protestants en katholiek

Gevraagd naar de redenen om geld te geven, zeggen protestanten vaker dan katholieken dat zij dit doen omdat God dat vraagt, omdat ze plezier beleven aan de kerk, omdat de kerk geld kost en omdat lidmaatschap geld kost. Als redenen om vrijwilligerswerk te doen voor de kerk noemen protestanten vaker dat God het vraagt en vanwege de ontmoetingen in de kerk.

Bij de vraag "Voor welke onderdelen zou u geld willen geven aan de kerk waar u lid van bent?" (zie volgende pagina) werd elke antwoordoptie beduidend vaker gekozen door protestanten dan door katholieken. Een belangrijke verklaring voor dit verschil is de mate van kerkgang. Protestanten gaan gemiddeld vaker naar de kerk dan katholieken en zien dus ook meer onderdelen van de kerk waarvoor geld nodig is. Daarnaast geven protestanten

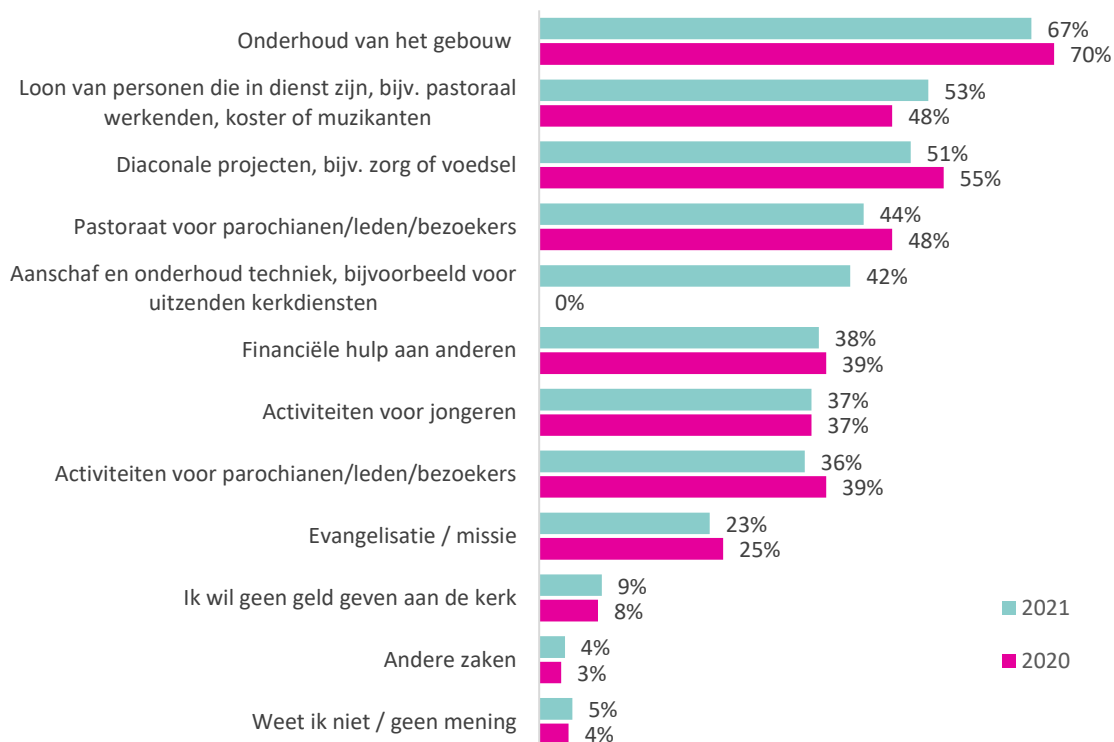
vaker aan vrijwilligerswerk te doen, wat ook een verklaring kan zijn voor het geefgedrag. Maar dit verklaart niet het hele verschil: ook zonder de mate van kerkgang mee te tellen, kiezen protestanten meer onderdelen in vergelijking met katholieken.

Geven aan de kerk - onderdelen

Het geld dat bij Actie Kerkbalans wordt verzameld, wordt voor verschillende doeleinden ingezet door de kerken. Van het onderhoud van het gebouw, tot het betalen van personen die in dienst zijn. In het onderzoek is gevraagd aan welke onderdelen kerkleden geld zouden willen geven. Hier zijn, net als in 2020, wederom verschillen tussen protestanten en katholieken zichtbaar, die niet alleen te verklaren zijn op basis van kerkgang.

Zowel protestanten als katholieken geven het liefst voor *onderhoud van het gebouw* en *loon van personen in dienst*. Protestanten kiezen daarnaast relatief veel vaker *diaconale projecten, aanschaf en onderhoud van techniek, en activiteiten voor jongeren*. In het kader van corona en de bijkomende kosten die kerken hebben gemaakt om bijvoorbeeld digitale diensten te verzorgen is de antwoordoptie *aanschaf en onderhoud techniek* toegevoegd in het onderzoek van 2021. Twee op de vijf kerkgangers geeft aan hier geld voor te willen geven.

Voor welke onderdelen zou u geld willen geven aan de kerk waar u lid van bent? n=1.991.
Meerkeuze.

De kerk van vandaag

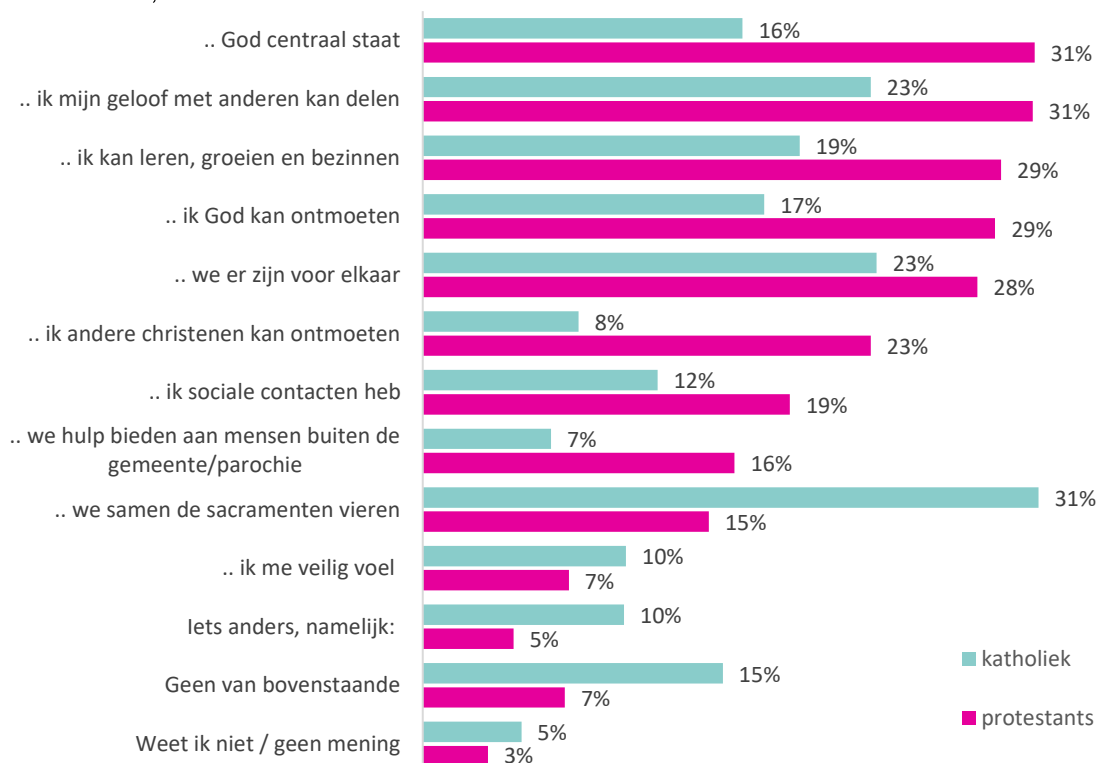
Betekenis van de kerk

Voor kerkleden heeft de kerk op allerlei manieren betekenis. Opvallend is dat veel antwoorden door relatief veel kerkleden worden genoemd. Kerkleden noemden het vaakst dat de kerk een plek is waar zij *hun geloof met anderen kunnen delen* en waar zij *er zijn voor elkaar*. Het *vieren van de sacramenten* is een aspect van kerkzijn dat net als in 2020 vaker door katholieken wordt gekozen dan door protestanten. Protestanten kiezen juist vaker de antwoorden *waar God centraal staat* en *waar ik God kan ontmoeten*.

Sommige manieren van betekenis verschillen tussen kerkleden die nooit, soms of regelmatig naar de kerk gaan. De religieuze betekenis van de kerk, zoals *geloof met anderen delen*, *God ontmoeten*, *waar God centraal staat* en *samen sacramenten vieren*, is vooral herkenbaar voor kerkleden die vaker naar de kerk gaan. Sociale aspecten van de kerk worden breder gedeeld, zoals *er zijn voor elkaar* en *leren, groeien en bezinnen*. Deze aspecten zijn dus ook voor randkerkelijken relevant. In bijlage 2 zijn de antwoorden op de vragen uit dit onderdeel uitgesplitst naar mate van kerkgang.

Wat betekent de kerk waar u lid van bent voor u? De kerk is voor mij een plek waar..

n=1.991. Meerkeuze, maximaal 3 antwoorden.

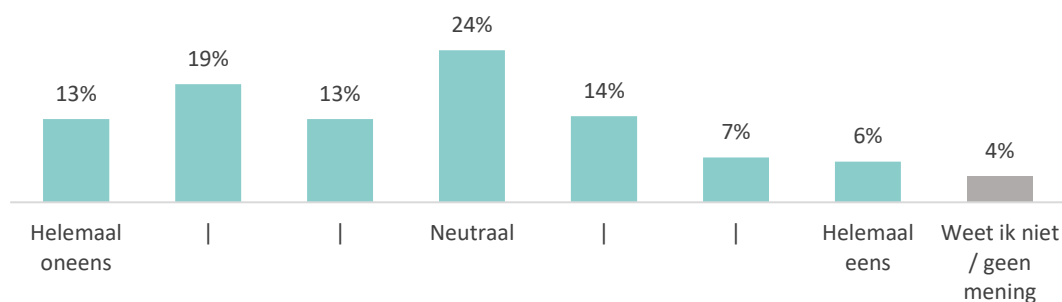

Kerk in coronatijd

In het onderzoek is ook gevraagd hoe kerkleden de kerk in coronatijd beleven. Kerkleden volgen diensten sinds het begin van de covid-19 maatregelen voornamelijk via een livestream (47%). Ook bezoekt 29% een fysieke dienst, en volgt 18% een dienst via televisie (bijvoorbeeld NPO2). 34% van de kerkleden geeft aan nu geen vieringen of diensten te volgen. Er is in vergelijking met 2020 een lichte afname te zien in het aantal kerkgangers dat fysieke diensten bezoekt, toen gaf 33% aan dit te doen.

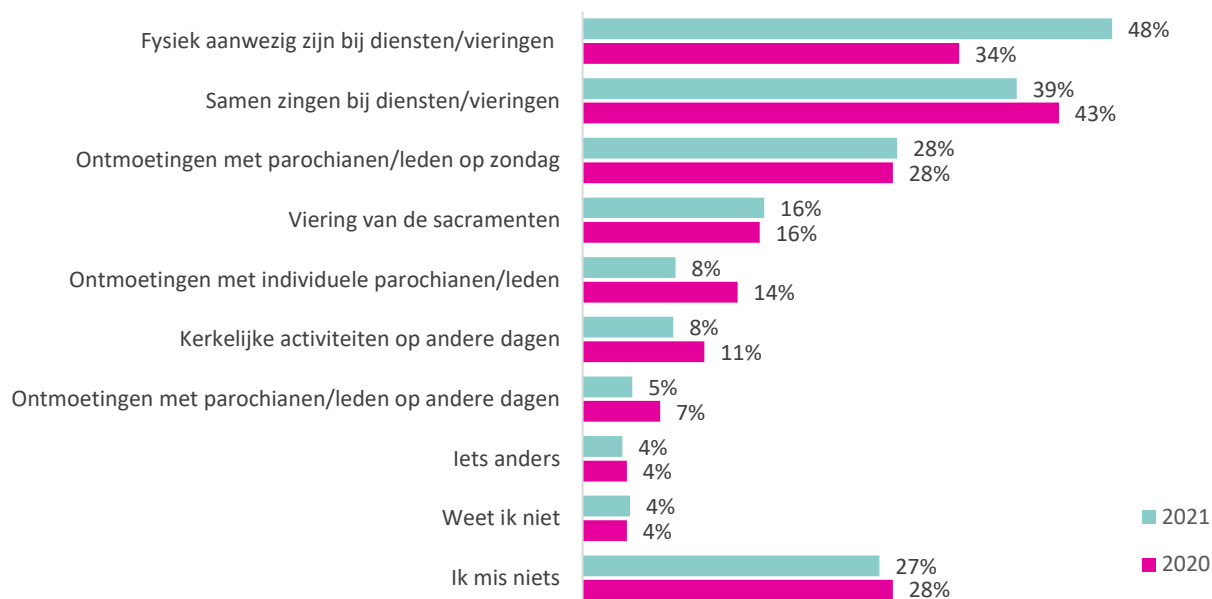
Ruim twee derde (69%) van de kerkleden die aangaven de afgelopen periode diensten te hebben gevolgd via een livestream, de (kerk)radio, of de televisie geven aan dit prettig te vinden. Desondanks blijft de voorkeur voor fysieke diensten bestaan: 45% geeft aan bij voorkeur niet op digitale wijze betrokken te willen blijven bij de kerk waar ze lid van zijn.

Het heeft mijn voorkeur om in de toekomst op digitale wijze betrokken te blijven bij de kerk waar ik lid van ben n=1.121. Stelling 7-puntschaal.

Gevraagd naar wat kerkleden vooral missen vanwege de covid-19 maatregelen, noemen kerkleden het vaakst *fysieke aanwezigheid* (48%). Dit is een sterke toename ten opzichte van 2020, toen gaf 34% aan de fysieke aanwezigheid bij diensten te missen. Ook *samen zingen* (39%) en *ontmoetingen met mede-kerkleden* (28%) worden gemist. Het aandeel kerkleden dat *niets* mist (27%), bestaat vooral uit kerkleden die nooit of soms een dienst of viering bezoeken.

Wat heeft u het meest gemist toen er door de covid-19 maatregelen beperkingen waren in het samenkomen? n=1.988. Meerkeuze, maximaal 3 antwoorden.

Kerk in coronatijd - waardering

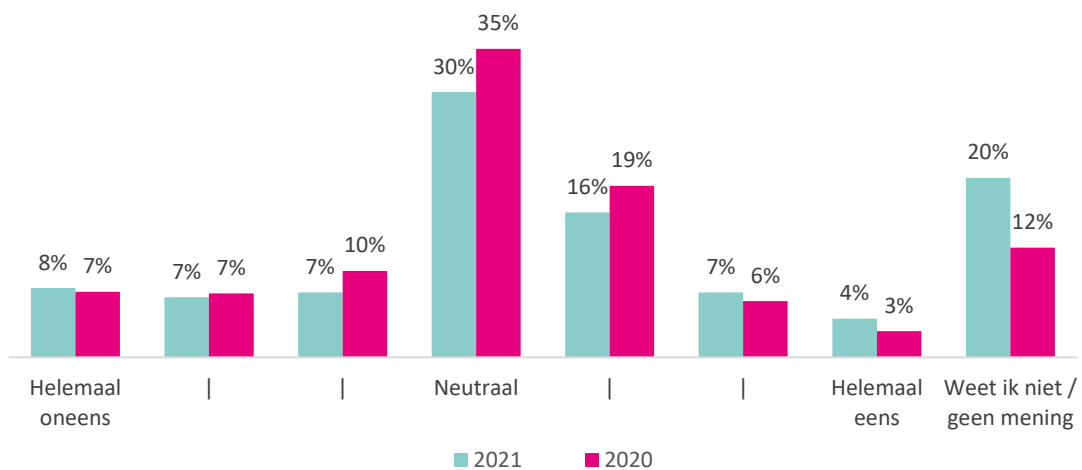
In het onderzoek is gemeten of de coronacrisis effect heeft op de waardering van de kerk. Voor veel kerkleden is de waardering sinds de coronamaatregelen niet erg veranderd. De meeste kerkleden antwoorden neutraal (30%), weet ik niet (20%) of selecteren de antwoordopties rondom het midden (7% licht oneens of 16% licht eens). Er zijn geen opvallende verschillen zichtbaar met 2020.

De mate van kerkgang is een belangrijke verklaring voor de waardering van de kerk. Kerkleden die al nooit naar de kerk gingen, waarden de kerk minder sinds de coronamaatregelen. Kerkleden die soms of regelmatig een viering of dienst bezoeken zijn vaker neutraal of positiever.

Bij de open toelichting bij deze vraag noemen veel kerkleden dat het geen gemakkelijke tijd is voor diensten/vieringen en dat ze dit missen. Zo zegt een kerklid: *"Door het fysieke gemis werd duidelijker hoe ik mijn kerk nodig heb."* Een ander kerklid is wat kritischer naar de rol van de kerk: *"Ik vind dat kerken/kerkleden soms zo weinig creatief zijn om 'aanwezig' te zijn, terwijl juist in de coronatijd mensen een kaartje/telefoontje zo konden waarderen."* Anderzijds wordt vaak genoemd dat men door corona is gaan beseffen wat de kerk voor hen betekent. Ook wordt waardering uitgesproken voor medewerkers en vrijwilligers: *"Ik waardeer het enorm dat onze kerk er alles aan heeft gedaan om de diensten mooi digitaal vorm te geven. Het gaf een gevoel van troost en betrokkenheid bij elkaar."*

Sinds de Covid-19 maatregelen ben ik mijn kerk meer gaan waarderen. n=1.997. Stelling 7-puntschaal.

De kerk van de toekomst

Aan kerkleden zijn vragen voorgelegd over de kerk van vandaag en die van de toekomst. Gevraagd naar de betekenis die de kerk nu voor hen heeft en betekenis die ze graag zien voor toekomstige generaties, kregen respondenten vergelijkbare, 'gespiegelde' antwoordopties voorgelegd. Bijvoorbeeld: een plek waar 'ik sociale contacten heb' en een plek waar toekomstige generaties 'sociale contacten hebben'. Zo kan worden vergeleken waar kerkleden nu en in de toekomst een betekenisvolle rol voor de kerk weggelegd zien.

Hoop voor de kerk van de toekomst

Bij de vraag "*Wat hoopt u dat de kerk waar u lid van bent mag betekenen voor volgende generaties?*" kozen kerkleden vooral vaak voor een kerk *waar zij kunnen leren, groeien en bezinnen* (38%). Ook een plek *waar zij er zijn voor elkaar* (32%) en *waar zij zich veilig voelen* (32%) zijn vaak gekozen. In vergelijking met het beeld van de kerk van vandaag vinden kerkleden het voor de volgende generaties belangrijker dat de kerk een plek is waar men zich veilig voelt (toename van 10%). Minder belangrijk vinden kerkgangers de kerk als een plek om geloof met anderen te kunnen delen (afname van 14%).

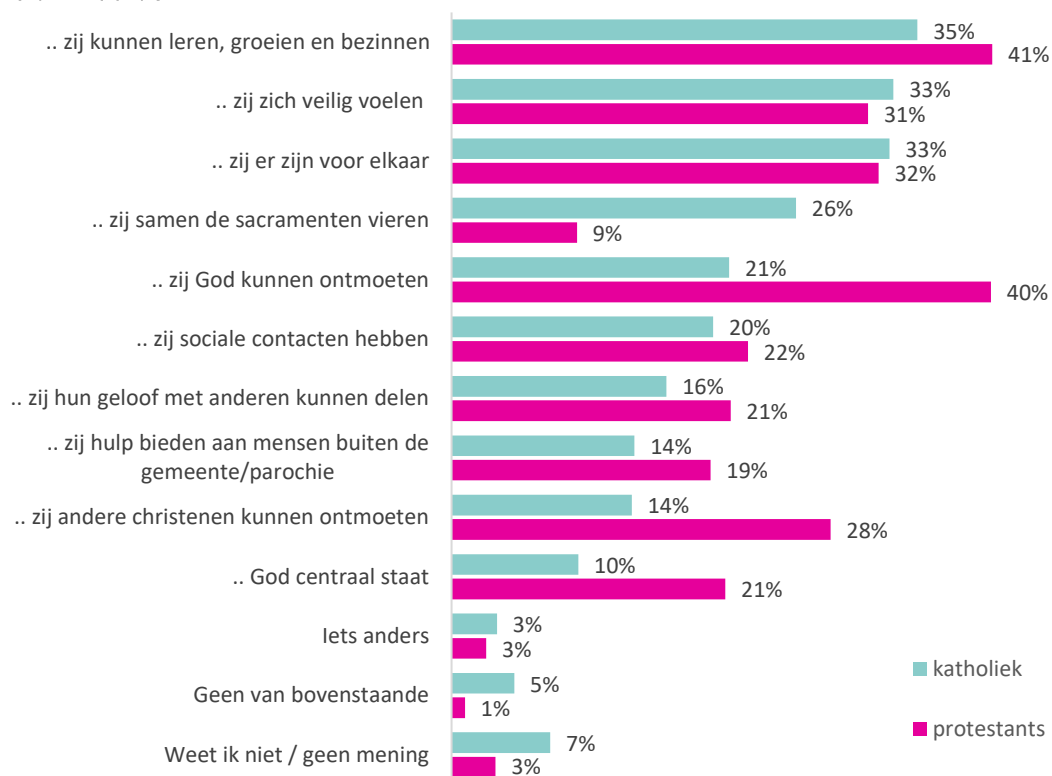
De antwoorden die men voor de kerk van vandaag geeft, wijken soms af van die voor de kerk van morgen. Zo kiest 9% van de kerkleden voor de kerk van vandaag de antwoordoptie *waar ik me veilig voel*, terwijl 32% dat graag voor de kerk van de toekomst zou zien. Dit verschil is groter geworden in vergelijking met 2020. Ook ziet 38% graag een kerk waar toekomstige generaties *kunnen leren, groeien en bezinnen*. Bij de kerk van vandaag wordt deze antwoordoptie door 25% van de kerkleden gekozen.

Uit de open toelichting blijkt dat sommige kerkleden hopen dat de kerk met de tijd mee zal gaan. Zo zegt een kerklid: "*Kunst is om taal te vinden voor de beleving van de jongeren van nu. Zien waar de behoefte ligt. Verbinding weten te maken met elkaar voor meer dan vluchtige momenten. Alle zintuigen aanspreken in een dienst om optimaal mensen te kunnen bereiken.*" Een ander kerklid geeft dat dit ook iets is dat bij de volgende generaties zelf ligt: "*Onze kinderen moeten zelf een keus maken, wat de kerk voor hun kan betekenen.*" Weer een ander kerklid zegt: "*Ik hoop dat de kerk in de toekomst nog meer gaat verbinden met het leven van mensen in de gemeenschap erom heen. Dat zuilen verdwijnen en we op zoek gaan naar wat ons bindt, naar verbinding in geloof óver grenzen van je eigen kader heen. Waarin we elkaar vinden in het wonder van het Leven zelf, in het wonder van God (ongeacht hoe je Hem noemt: God, Allah, Jhawèh, de Kracht, ...) Dat de kerk een plek is waar religie en spiritualiteit elkaar vinden. Een plek voor Zingeving en Bezinning.*".

Wat hoopt u dat de kerk waar u lid van bent mag betekenen voor volgende generaties? Ik gun volgende generaties dat de kerk voor hen een plek is waar.. n=1.994. Meerkeuze, maximaal 3 antwoorden.

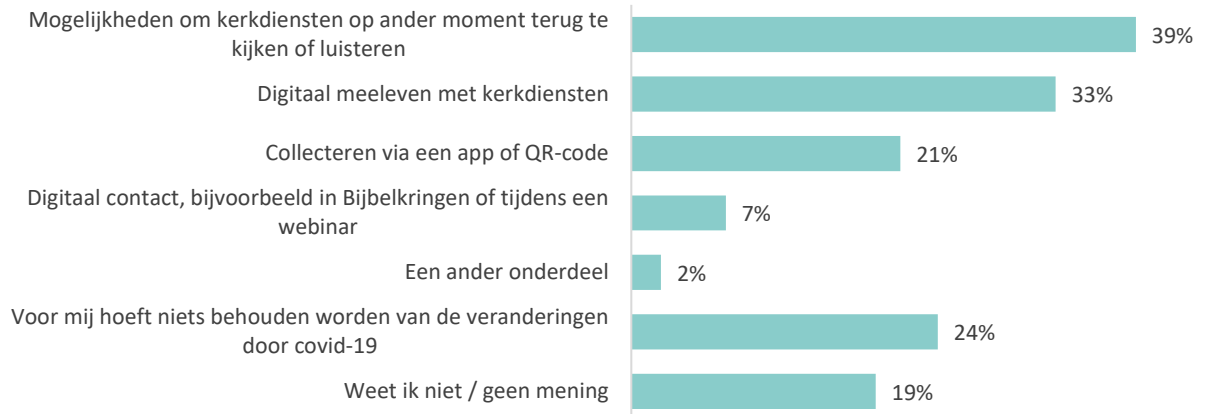
Samenkomen in de toekomstige kerk

Kerkleden is gevraagd of er veranderingen als gevolg van covid-19 zijn die ze graag behouden zien in de toekomst. Een kwart (24%) van de kerkleden geeft aan dat geen van de veranderingen door covid-19 voor hun behouden hoeven te worden. Daarnaast geeft ruim een derde aan het prettig te vinden kerkdiensten op een ander moment te kunnen terugkijken of luisteren.

Onder kerkleden blijft wel de voorkeur voor fysiek naar de kerk gaan voor zondagse diensten/vieringen bestaan. 63% heeft hier een (sterke) voorkeur voor. Met name kerkleden die regelmatig naar de kerk gaan hebben hier een sterke voorkeur voor: 90% gaat het liefst naar fysieke zondagse diensten. Voor doordeweekse activiteiten zoals kringen of bijeenkomsten is de voorkeur voor fysiek samenkomen minder sterk: 42% geeft hier de voorkeur aan, terwijl een kwart er neutraal tegenover staat. Hier is hetzelfde effect van kerkgang zichtbaar: de voorkeur voor fysiek samenkomen is sterker onder kerkleden die regelmatig de kerk bezoeken.

In de covid-19 tijd zijn er in korte tijd veel onderdelen in de kerk veranderd. Welke onderdelen zou u graag behouden zien? n=1.983. Meerkeuze.

Actie Kerkbalans

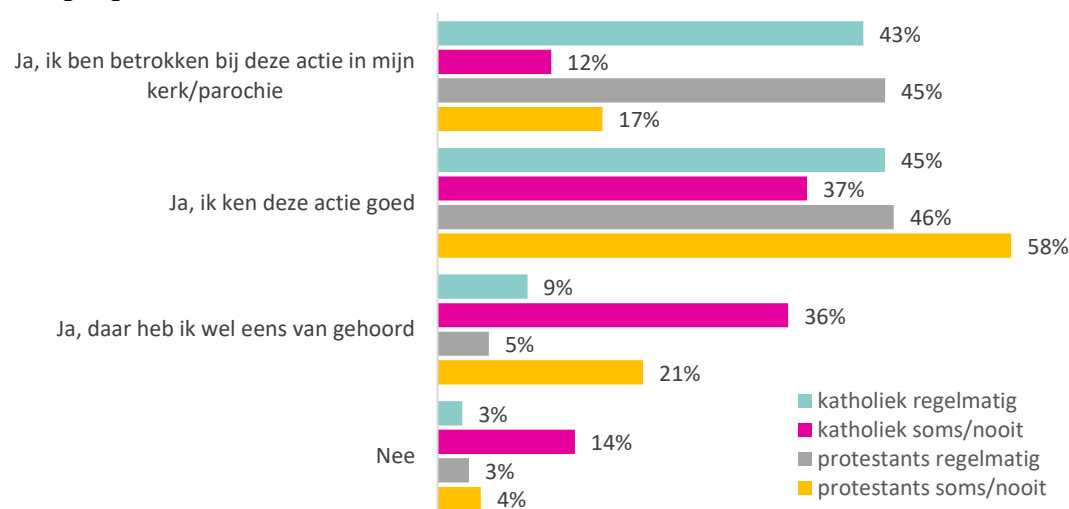
Een belangrijk onderdeel van het onderzoek ging in op de houding van kerkleden ten opzichte van Actie Kerkbalans. De resultaten worden hier weergegeven. Vervolgens gaan we verder in op de meningen van kerkleden over fondsenwerving, en waarvoor zij geld zouden willen geven.

Bekendheid met Actie Kerkbalans

Bijna alle kerkleden (93%) zijn in meer of mindere mate bekend met Actie Kerkbalans. 45% kent de actie goed en 19% heeft er weleens van gehoord. 29% van de kerkleden geeft aan hier zelf betrokken bij te zijn voor hun eigen kerk of parochie. Hieruit blijkt dat Actie Kerkbalans een sterk merk is richting haar achterban, net als in 2020. De bekendheid hangt samen met hoe vaak iemand naar de kerk gaat. Het is niet verrassend dat mensen die vaker naar de kerk gaan, bekender zijn met Actie Kerkbalans. Ook zijn kerkleden die regelmatig naar de kerk gaan vaker betrokken bij de Actie Kerkbalans vanuit hun eigen kerk of parochie.

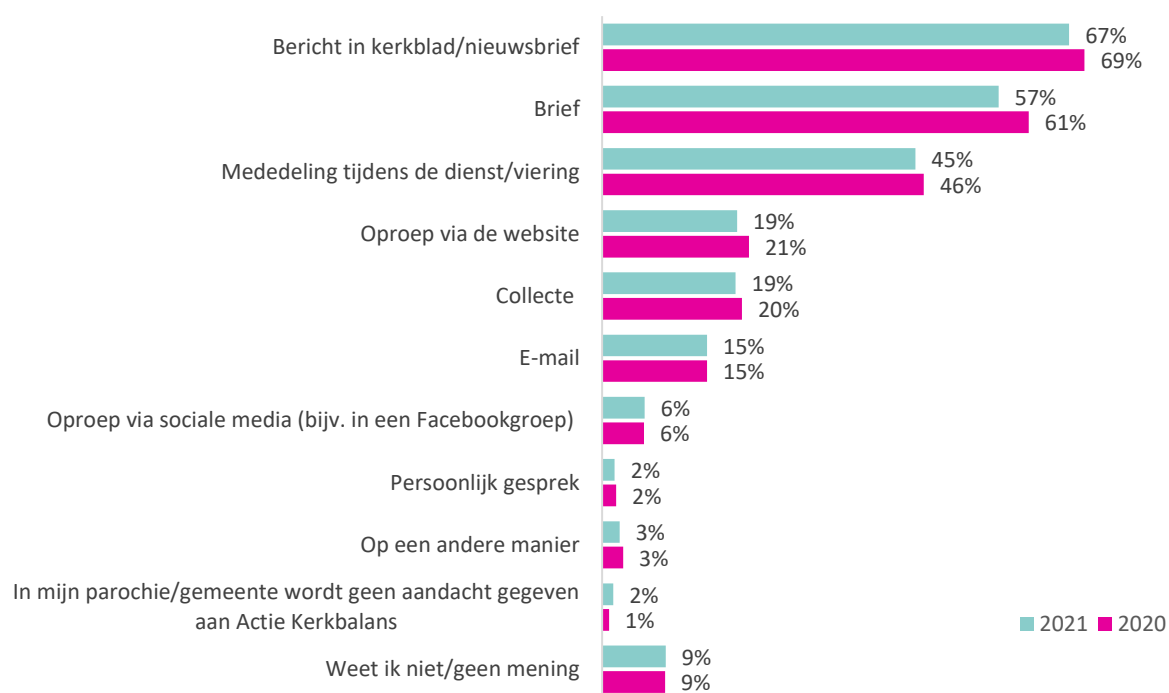
Binnen de twee stromingen is ook gekeken naar het effect van kerkgang. In het algemeen is het beeld dat katholieken minder bekend zijn met Actie Kerkbalans. Deze onbekendheid wordt echter vooral veroorzaakt doordat er in verhouding minder katholieken die regelmatig naar de kerk gaan deelnamen aan dit onderzoek dan protestanten. Onder regelmatige kerkgangers is er geen groot verschil te zien in bekendheid tussen katholieken en protestanten.

Bent u bekend met Actie Kerkbalans? n=1.997 Enkele keuze, uitgesplitst naar stroming en kerkgang

Ook is gevraagd naar de manieren waarop de kerk/parochie van kerkleden aandacht heeft besteed aan Actie Kerkbalans. Een bericht in een kerkblad of nieuwsbrief (57%) en/of een brief (48%) werden vaak genoemd. Kijkend naar het verband tussen het aantal manieren van aandacht geven en de mate van bekendheid met Actie Kerkbalans, zien we niet een heel sterk effect van het gebruiken van veel manieren. Ongeacht de mate van bekendheid met Actie Kerkbalans lijken een bericht in een kerkblad of nieuwsbrief en een brief tot de meeste bekendheid te leiden.

Op welke manier wordt er in uw parochie/gemeente aandacht gegeven aan Actie Kerkbalans? n=1.2292. Meerkeuze, als men bekend is met Actie Kerkbalans

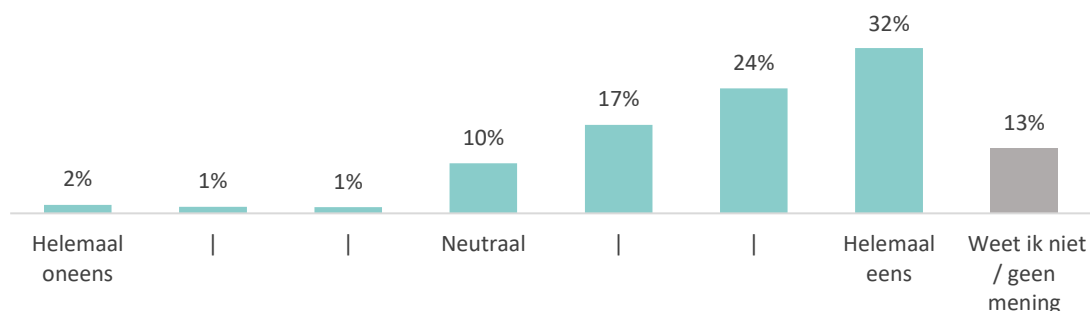
Houding ten opzichte van Actie Kerkbalans

Driekwart (74%) van de kerkleden vindt Actie Kerkbalans belangrijk voor de toekomst van hun gemeente of parochie. 13% weet het niet, 10% staat er neutraal in. Ook kerkleden die voor het invullen van de vragenlijst nog niet bekend waren met Actie Kerkbalans geven aan dit een goed initiatief te vinden.

Kerkleden die nooit of soms een kerk bezoeken zijn minder uitgesproken over het belang van Actie Kerkbalans voor de toekomst van hun parochie of gemeente. Kerkleden die nooit naar de kerk gaan zijn soms ook negatief over de Actie. Kerkleden die regelmatig een viering of dienst bezoeken zijn in veel grotere getale uitgesproken positief over het belang van Actie Kerkbalans voor hun parochie of gemeente.

Actie Kerkbalans is belangrijk voor de toekomst van mijn parochie/gemeente n=1.847.
Stelling 7-puntschaal, als men bekend is met Actie Kerkbalans.

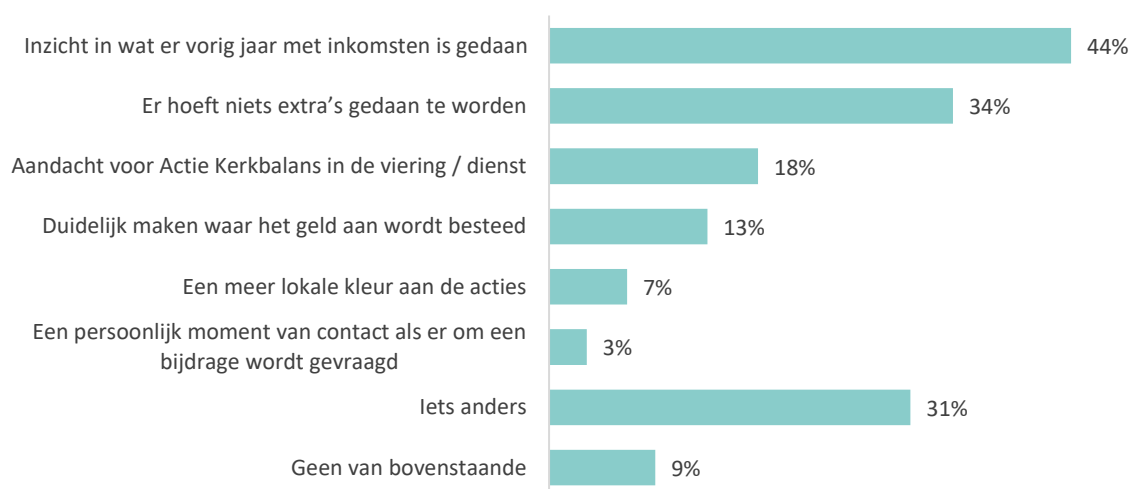

Er is een klein effect van stroming zichtbaar onder kerkgangers die soms of nooit naar de kerk gaan. Van de katholieken geeft 74% aan Actie Kerkbalans belangrijk te vinden voor de toekomst van hun parochie/gemeente. Voor protestanten die weinig naar de kerk gaan geeft 79% aan de Actie van belang te vinden. Onder regelmatige kerkgangers is geen verschil in stroming te zien.

Toegevoegde waarde extra Actie Kerkbalans

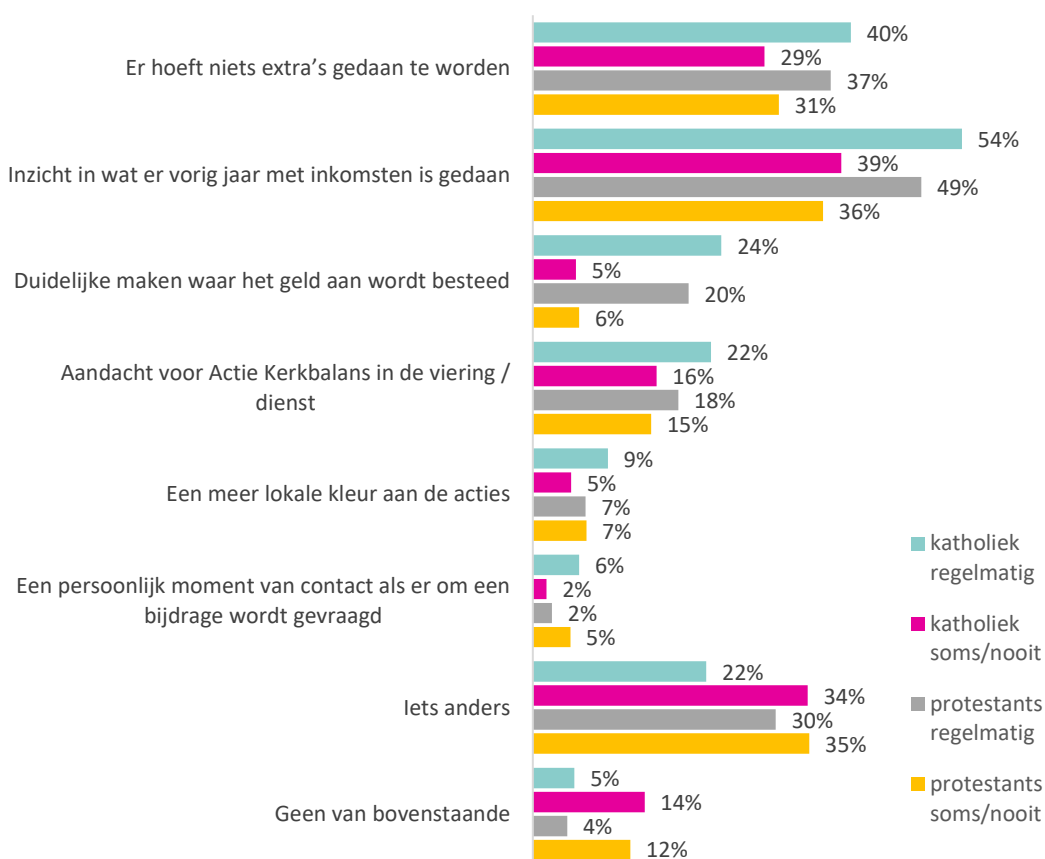
Kerkleden is gevraagd wat er voor kan zorgen dat Actie Kerkbalans meer gaat leven. Twee op de vijf kerkleden geeft aan voornamelijk behoefte te hebben aan *inzicht in wat er vorig jaar met inkomsten is gedaan* (44%). Voor een derde hoeft er echter niets extra's worden gedaan om de Actie meer te laten leven. Ideeën die kerkleden noemen bij de antwoordoptie *iets anders* variëren van het verspreiden van folders tot inzicht creëren in waar het geld bij een specifieke kerk of parochie voor nodig is.

Wat zou maken dat Actie Kerkbalans meer voor u gaat leven? n=1.841. Meerkeuze.

Kijkend naar de verschillende stromingen en kerkgang geven voornamelijk katholieken die regelmatig naar de kerk gaan aan dat er niets extra's gedaan hoeft te worden (40%). Over het algemeen hebben regelmatige kerkgangers van beiden stromingen het meest behoefte aan extra acties, kerkleden die de soms of nooit naar de kerk gaan geven het meest aan dat geen van de bovenstaande acties voor hun zou helpen.

Wat zou maken dat Actie Kerkbalans meer voor u gaat leven? n=1.841. Meerkeuze, uitgesplitst naar kerkgang en stroming

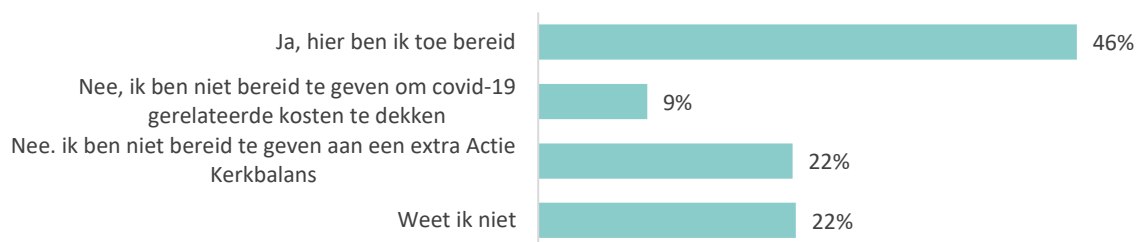
Op dit moment bestaat Actie Kerkbalans uit één actie-moment voor alle aangesloten kerken. Vanwege de covid-19 uitbraak hebben veel kerken echter extra kosten gemaakt, bijvoorbeeld voor de aanschaf van nieuwe apparatuur om kerkdiensten uit te zenden. Daarnaast zijn er soms achterstanden ontstaan in de huur, en zijn collecte opbrengsten afgenomen. Kerkleden is gevraagd of ze bereid zouden zijn extra te geven wanneer er een extra Actie kerkbalans georganiseerd wordt om covid-19 gerelateerde kosten te dekken.

Bijna de helft (46%) van de kerkleden geeft aan bereid zijn hier geld voor te geven. Een derde (31%) is niet bereid te geven aan een extra Actie Kerkbalans. Van deze groep geeft

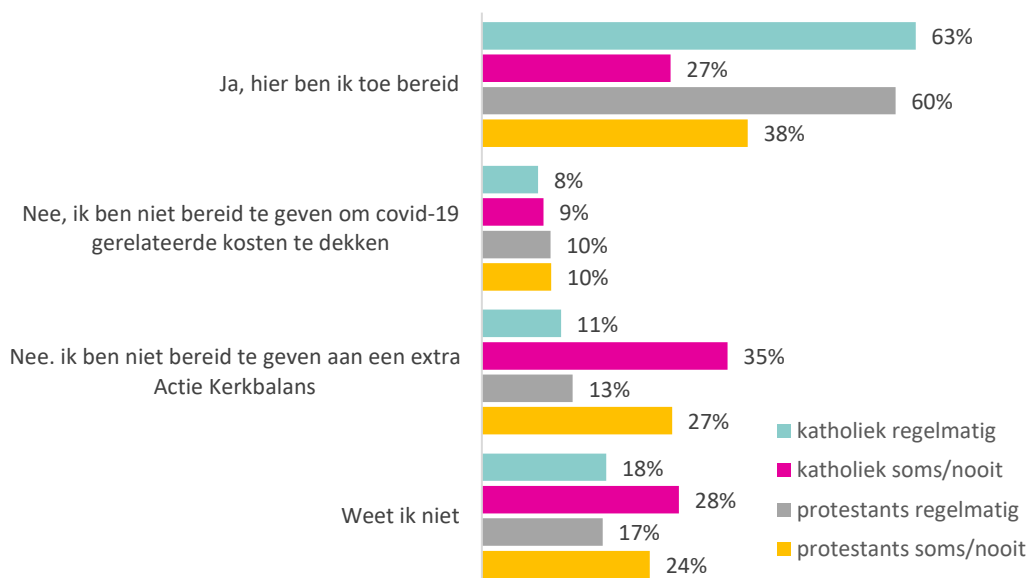
9% aan specifiek niet te willen geven aan een actie gericht op het dekken van covid-19 gerelateerde kosten. Kerkleden die regelmatig of soms naar de kerk gaan geven vaker aan bereid te zijn te geven aan een extra Actie Kerkbalans.

Zou u bereid zijn te geven wanneer er een extra Actie Kerkbalans georganiseerd wordt om covid-19 gerelateerde kosten te dekken? n=1.819.

Uitgesplitst naar kerkgang en stroming wordt zichtbaar dat met protestanten vaker bereid zijn te geven aan een extra Actie Kerkbalans. Hier speelt kerkgang ook weer een rol: kerkleden die soms of nooit naar de kerk gaan zijn minder vaak bereid te geven aan een extra Actie om covid-19 gerelateerde kosten te dekken.

Zou u bereid zijn te geven wanneer er een extra Actie Kerkbalans georganiseerd wordt om covid-19 gerelateerde kosten te dekken? n=1.819, enkele keuze uitgesplitst naar kerkgang en stroming.

Onderzoeksverantwoording

HOOFDSTUK 4

Respons

Gezamenlijk met betrokkenen bij Actie Kerkbalans is de vragenlijst voor dit onderzoek opgesteld. Het onderzoek is op twee manieren verspreid. Allereerst is het onderzoek verspreid onder de leden van het Citisens panel. Uit dit panel zijn 6.600 panelleden per e-mail benaderd om mee te doen aan het onderzoek. Hierbij zijn alleen panelleden uitgenodigd die eerder aangaven zich te rekenen tot één van de kerken die deelnemen aan de Actie Kerkbalans. Na de uitnodiging hebben in totaal 2.269 panelleden het onderzoek ingevuld. Daarnaast is door Actie Kerkbalans een 'open link' gedeeld (www.gevenaandekerk.nl). In totaal hebben 355 respondenten die tot de doelgroep horen het onderzoek op deze manier ingevuld. In totaal zijn de antwoorden van 1.997 respondenten die aangaven lid te zijn van één van de vier deelnemende kerken, meegenomen in de analyse.

Voor de in deze rapportage getoonde resultaten, geldt een foutmarge van 5% met een betrouwbaarheidsinterval van 95%. Naarmate het aantal respondenten dat een vraag heeft beantwoord kleiner wordt, wordt de foutmarge en daarmee de onzekerheid groter.

De resultaten van het onderzoek zijn niet gewogen. Wat betreft leeftijdsopbouw, een relevant kenmerk voor geefgedrag en kerkelijkheid, is de leeftijdsverdeling van de deelnemers, net als in het onderzoek van 2020, nagenoeg gelijk aan de Protestantse Kerk in Nederland en de Rooms-Katholieke Kerk in Nederland.

Bijlage 1: tabellen

Deze bijlage bevat de tabellen met procentuele verdelingen per antwoordoptie. Per vraag kunnen verschillende aantallen invullers worden genoemd. Door routing in de vragenlijst is niet elke vraag aan iedere respondent voorgelegd. De weergegeven percentages tellen niet altijd op tot precies 100% vanwege afronding.

Heeft u de afgelopen 12 maanden geld aan een goed doel gegeven? (n=1.997)	%
Ja	94%
Nee	5%
Zeg ik liever niet	1%
Weet ik niet	1%

Aan wat voor soort goede doelen geeft u? (n=1.871). Alleen gevraagd aan invullers die de afgelopen 12 maanden geld aan een goed doel hebben gegeven. Meerkeuze.	%
Kerk en levensbeschouwing	67%
Gezondheid	58%
Maatschappelijke en sociale doelen	53%
Internationale hulp	48%
Milieu, natuur en dieren	45%
Diaconaal werk	36%
Zending, missie en evangelisatie	32%
Cultuur	19%
Onderwijs en onderzoek	13%
Sport en recreatie	10%
Anders	3%
Weet ik niet	0%

Van welk christelijk kerkgenootschap bent u lid? (n=1.994) Invullers die bij deze vraag 'een ander christelijk kerkgenootschap' of 'zeg ik liever niet' invulden zijn weggelaten uit de selectie.	%
Rooms-Katholieke Kerk	48%
Oud-Katholieke kerk van Nederland	0%
Protestantse Kerk in Nederland (PKN)	51%
Evangelische Broedergemeente	1%

Hoe vaak bezoekt u een kerkelijke viering/dienst? (n=1.997)	%
Eén keer per week of vaker	24%
Meerdere keren per maand	20%
Eén keer per maand	6%
Enkele keren per jaar	31%
Nooit	18%
Weet ik niet	1%

Geeft u aan de kerk waar u lid van bent? (n=1.997) Meerkeuze.	%
Ja, ik geef geld aan de kerk	79%
Ja, ik zet mij als vrijwilliger in voor de kerk	35%
Ja, ik geef op een andere manier aan de kerk, namelijk:	3%
Nee, ik geef niet aan de kerk	17%
Weet ik niet / zeg ik liever niet	1%

U geeft aan dat u geld geeft aan de kerk waar u lid van bent. Waarom? (n=1.562) Alleen gevraagd aan invullers die geld geven aan de kerk waar ze lid zijn. Meerkeuze.	%
Omdat de kerk kosten maakt	71%
Omdat ik me betrokken voel bij de kerk	68%
Vanwege de toekomst van onze kerk	53%
Omdat lidmaatschap geld kost	36%
Omdat ik de kerk geld kost	28%
Omdat ik plezier beleef aan de kerk	24%
Omdat God dit van ons vraagt	17%
Om een andere reden	5%
Weet ik niet / geen mening	0%

Op welke manier(en) geeft u aan de kerk waar u lid van bent? (n=1.565) Alleen gevraagd aan invullers die geld geven aan de kerk waar ze lid zijn. Meerkeuze.	%
Via een fysieke collecte	53%
Door zelf af en toe geld over te maken	48%
Via een geldinzamelingsactie	38%
Via een digitale collecte	32%
Op een andere manier, namelijk:	21%
Via een activiteit, zoals een rommelmarkt of parochie-/gemeentedag	19%
Weet ik niet	0%

U geeft dat u als vrijwilliger betrokken bent bij kerk waar u lid van bent. Waarom? (n=699) Alleen gevraagd aan invullers die als vrijwilliger betrokken zijn bij de kerk waar ze lid zijn. Meerkeuze.	%
Omdat ik me betrokken voel bij de kerk	89%
Vanwege de ontmoetingen met anderen	60%
Vanwege de toekomst van onze kerk	49%
Om mijn talenten in te kunnen zetten	49%
Omdat ik plezier beleef aan de kerk	48%
Omdat God dit van ons vraagt	29%
Om een andere reden	6%
Weet ik niet / geen mening	0%

Voor welke onderdelen zou u geld willen geven aan de kerk waar u lid van bent? (n=1.991) Meerkeuze.	%
Onderhoud van het gebouw	67%
Loon van personen die in dienst zijn, bijv. pastoraal werkenden, koster of muzikanten	53%
Diaconale projecten, bijv. zorg of voedsel	51%
Pastoraat voor parochianen/leden/bezoekers	44%
Aanschaf en onderhoud techniek, bijvoorbeeld voor uitzenden kerkdiensten	42%
Financiële hulp aan anderen	38%
Activiteiten voor jongeren	37%
Activiteiten voor parochianen/leden/bezoekers	36%
Evangelisatie / missie	23%
Ik wil geen geld geven aan de kerk	9%
Andere zaken	4%
Weet ik niet / geen mening	5%

Wat betekent de kerk waar u lid van bent voor u? De kerk is voor mij een plek waar.. (n=1.991) Meerkeuze.	%
.. ik mijn geloof met anderen kan delen	27%
.. we er zijn voor elkaar	26%
.. ik kan leren, groeien en bezinnen	25%
.. God centraal staat	24%
.. ik God kan ontmoeten	23%
.. we samen de sacramenten vieren	23%
.. ik andere christenen kan ontmoeten	16%
.. ik sociale contacten heb	15%
.. we hulp bieden aan mensen buiten de gemeente/parochie	11%
.. ik me veilig voel	9%
Iets anders, namelijk:	7%
Geen van bovenstaande	11%
Weet ik niet / geen mening	4%

Op welke manier(en) heeft u sinds het begin van de covid-19 maatregelen de vieringen/diensten vooral gevolgd? (n=1.997) Meerkeuze.	%
Via een livestream (bijv. op YouTube of Kerkdienstgemist.nl)	47%
Ik bezoek fysieke vieringen/diensten	29%
Via televisie (bijv. NPO 2)	18%
Via de (kerk)radio	4%
Op een andere manier	4%
Ik volg geen vieringen/diensten op dit moment	34%

Ik vond het prettig om tijdens de covid-19 maatregelen kerkdiensten digitaal te volgen (n=1.121) Alleen gevraagd aan invullers die online diensten hebben gevolgd. Stelling.	%
Helemaal oneens	3%
	7%
	7%
Neutraal	12%
	20%
	25%
Helemaal eens	22%
Weet ik niet / geen mening	2%

Het heeft mijn voorkeur om in de toekomst op digitale wijze betrokken te blijven bij de kerk waar ik lid van ben (n=1.121) Alleen gevraagd aan invullers die online diensten hebben gevolgd. Stelling.	%
Helemaal oneens	13%
	19%
	13%
Neutraal	24%
	14%
	7%
Helemaal eens	6%
Weet ik niet / geen mening	4%

Wat heeft u het meest gemist toen er door de covid-19 maatregelen beperkingen waren in het samenkomen? (n=1.988) Meerkeuze.	%
Fysiek aanwezig zijn bij diensten/vieringen	48%
Samen zingen bij diensten/vieringen	39%
Ontmoetingen met parochianen/leden op zondag	28%
Viering van de sacramenten	16%
Ontmoetingen met individuele parochianen/leden	8%
Kerkelijke activiteiten op andere dagen	8%
Ontmoetingen met parochianen/leden op andere dagen	5%
Iets anders	4%
Weet ik niet	4%
Ik mis niets	27%

Sinds de covid-19 maatregelen ben ik mijn kerk meer gaan waarderen (n=1.997) Stelling.	%
Helemaal oneens	8%
	7%
	7%
Neutraal	30%
	16%
	7%
Helemaal eens	4%
Weet ik niet / geen mening	20%

Wat hoopt u dat de kerk waar u lid van bent mag betekenen voor volgende generaties? Ik gun volgende generaties dat de kerk voor hen een plek is waar.. (n=1.994) Meerkeuze.	%
.. zij kunnen leren, groeien en bezinnen	38%
.. zij er zijn voor elkaar	32%
.. zij zich veilig voelen	32%
.. zij God kunnen ontmoeten	31%
.. zij andere christenen kunnen ontmoeten	21%
.. zij sociale contacten hebben	21%
.. zij hun geloof met anderen kunnen delen	19%
.. zij samen de sacramenten vieren	17%
.. zij hulp bieden aan mensen buiten de gemeente/parochie	17%
.. God centraal staat	15%
Iets anders	3%
Geen van bovenstaande	3%
Weet ik niet / geen mening	5%

In de covid-19 tijd zijn er in korte tijd veel onderdelen in de kerk veranderd. Welke onderdelen zou u graag behouden zien? (n=1.983) Meerkeuze.	%
Mogelijkheden om kerkdiensten op ander moment terug te kijken of luisteren	39%
Digitaal meeleven met kerkdiensten	33%
Collecteren via een app of QR-code	21%
Digitaal contact, bijvoorbeeld in Bijbelkringen of tijdens een webinar	7%
Een ander onderdeel	2%
Voor mij hoeft niets behouden worden van de veranderingen door covid-19	24%
Weet ik niet / geen mening	19%

Wanneer dit weer kan heeft het mijn voorkeur fysiek naar de kerk te gaan voor zondagse diensten/vieringen (n=1.997) Stelling.	%
Helemaal oneens	6%
	4%
	3%
Neutraal	12%
	13%
	18%
Helemaal eens	32%
Weet ik niet / geen mening	11%

Wanneer dit weer kan heeft het mijn voorkeur fysiek naar de kerk te gaan voor doordeweekse activiteiten zoals kringen of bijeenkomsten (n=1.997) Stelling.	%
Helemaal oneens	8%
	4%
	4%
Neutraal	26%
	10%
	12%
Helemaal eens	20%
Weet ik niet / geen mening	17%

Bent u bekend met Actie Kerkbalans? (n=1.997)	%
Ja, ik ben betrokken bij deze actie in mijn kerk/parochie	29%
Ja, ik ken deze actie goed	45%
Ja, daar heb ik wel eens van gehoord	19%
Nee	7%
Weet ik niet	1%

Op welke manier wordt er in uw parochie/gemeente aandacht gegeven aan Actie Kerkbalans? (n=1.845) Alleen gevraagd aan invullers die bekend zijn met Actie Kerkbalans. Meerkeuze.	%
Bericht in kerkblad/nieuwsbrief	67%
Brief	57%
Mededeling tijdens de dienst/viering	45%
Oproep via de website	19%
Collecte	19%
E-mail	15%
Oproep via sociale media (bijv. in een Facebookgroep)	6%
Persoonlijk gesprek	2%
Op een andere manier	3%
In mijn parochie/gemeente wordt geen aandacht gegeven aan Actie Kerkbalans	2%
Weet ik niet/geen mening	9%

Actie Kerkbalans is belangrijk voor de toekomst van mijn parochie/gemeente (n=1.847) Alleen gevraagd aan invullers die bekend zijn met Actie Kerkbalans. Stelling.	%
Helemaal oneens	2%
	1%
	1%
Neutraal	10%
	17%
	24%
Helemaal eens	32%
Weet ik niet / geen mening	13%

Wat zou maken dat Actie Kerkbalans meer voor u gaat leven? (n=1.841) Alleen gevraagd aan invullers die bekend zijn met Actie Kerkbalans. Meerkeuze.	%
Inzicht in wat er vorig jaar met inkomsten is gedaan	44%
Er hoeft niets extra's gedaan te worden	34%
Aandacht voor Actie Kerkbalans in de viering / dienst	18%
Duidelijk maken waar het geld aan wordt besteed	13%
Een meer lokale kleur aan de acties	7%
Een persoonlijk moment van contact als er om een bijdrage wordt gevraagd	3%
Iets anders	31%
Geen van bovenstaande	9%

Zou u bereid zijn te geven wanneer er een extra Actie Kerkbalans georganiseerd wordt om covid-19 gerelateerde kosten te dekken? (n=1.819) Alleen gevraagd aan invullers die bekend zijn met Actie Kerkbalans.	%
Ja, hier ben ik toe bereid	46%
Nee, ik ben niet bereid te geven om covid-19 gerelateerde kosten te dekken	9%
Nee. ik ben niet bereid te geven aan een extra Actie Kerkbalans	22%
Weet ik niet	22%

Wat is Actie Kerkbalans?	%
<p>Kerkbalans is een gezamenlijke actie van de Rooms-Katholieke Kerk, de Protestantse Kerk, de Oud-Katholieke Kerk van Nederland, en, sinds 2018, de Evangelische Broedergemeente. Al sinds 1973 werken kerkgenootschappen samen in Actie Kerkbalans en doen zo een beroep op de plaatselijke geloofsgemeenschappen voor een financiële bijdrage. Jaarlijks vragen zij hun leden in de tweede helft van januari een financiële bijdrage te leveren aan hun eigen plaatselijke kerk.</p> <p>Kerkgenootschappen zijn in Nederland op zichzelf aangewezen. Onderhoud van het gebouw, de koffie, maar ook het personeel en missionaire en maatschappelijke projecten kosten geld. Daarom is er Actie Kerkbalans.</p> <p>Wat vindt u van dit initiatief? (n=149) Alleen gevraagd aan invullers die niet bekend zijn met Actie Kerkbalans. Stelling.</p>	
Een slecht initiatief	3%
	3%
	1%
Neutraal	13%
	19%
	17%
Een goed initiatief	12%
Weet ik niet / geen mening	31%

Wat is uw geslacht? (n=1.997)	%
Man	65%
Vrouw	34%
Anders	0%
Zeg ik liever niet	0%

Wat is uw hoogst afgeronde opleiding? (n=1.997)	%
Basisonderwijs	0%
Lager onderwijs (vmbo, mbo1)	6%
Middelbaar onderwijs (havo, vwo, mbo 2-4)	31%
Hoger onderwijs (hbo, universiteit)	61%
Overig	1%
Zeg ik liever niet	1%

Wat is uw leeftijd? (n=1.997)	%
18-24	1%
25-34	4%
35-44	5%
45-54	11%
55-64	25%
65+	54%

Bijlage 2: uitsplitsing naar kerkgang

In het rapport is diverse keren benoemd dat er verschillen zichtbaar zijn tussen de antwoorden van kerkleden die regelmatig een dienst of viering bezoeken en randkerkelijken. Daarom zijn in deze bijlage de antwoorden op de vragen uit het onderdeel 'De kerk van vandaag' uitgesplitst naar mate van kerkgang. Kerkgang is onderverdeeld in 3 categorieën: **regelmatig** (één keer per maand of vaker), **soms** (enkele keren per jaar) en **nooit** (nooit).

Wat betekent de kerk waar u lid van bent voor u? De kerk is voor mij een plek waar.. Meerkeuze.	Totaal % n=1.991	Regelmatig n =976	Soms n=619	Nooit n=458
.. ik mijn geloof met anderen kan delen	27%	39%	21%	5%
.. we er zijn voor elkaar	26%	29%	29%	13%
.. ik kan leren, groeien en bezinnen	25%	33%	22%	7%
.. God centraal staat	24%	38%	12%	7%
.. ik God kan ontmoeten	23%	38%	12%	4%
.. we samen de sacramenten vieren	23%	32%	20%	3%
.. ik andere christenen kan ontmoeten	16%	25%	8%	3%
.. ik sociale contacten heb	15%	21%	13%	4%
.. we hulp bieden aan mensen buiten de gemeente/parochie	11%	15%	10%	6%
.. ik me veilig voel	9%	6%	14%	8%
Iets anders, namelijk:	7%	3%	11%	13%
Geen van bovenstaande	11%	1%	9%	43%
.. ik mijn geloof met anderen kan delen	27%	0%	5%	12%

Op welke manier(en) heeft u sinds de coronamaatregelen de vieringen/diensten vooral gevolgd?	Totaal % n=1.997	Regelmatig n =979	Soms n=621	Nooit n=359
Via een livestream (bijv. op YouTube of Kerkdienstgemist.nl)	47%	78%	26%	5%
Ik bezoek fysieke vieringen/diensten	29%	52%	11%	1%
Via televisie (bijv. NPO 2)	18%	22%	18%	4%
Via de (kerk)radio	4%	5%	3%	1%
Op een andere manier, namelijk:	4%	5%	3%	1%
Ik volg geen vieringen/diensten op dit moment	34%	3%	51%	89%

Wat mist u vooral, nu er door de coronamaatregelen beperkingen zijn? Maximaal drie antwoorden mogelijk.	Totaal % n=1.988	Regelmatig n =976	Soms n=618	Nooit n=358
Fysiek aanwezig zijn bij diensten/vieringen	48%	73%	37%	1%
Samen zingen bij diensten/vieringen	39%	64%	22%	2%
Ontmoetingen met parochianen/leden op zondag	28%	50%	10%	1%
Viering van de sacramenten	16%	26%	11%	1%
Ontmoetingen met individuele parochianen/leden	8%	10%	9%	3%
Kerkelijke activiteiten op andere dagen	8%	14%	3%	2%
Ontmoetingen met parochianen/leden op andere dagen	5%	6%	4%	1%
Iets anders	4%	3%	5%	3%
Weet ik niet	4%	0%	9%	6%
Ik mis niets	27%	2%	31%	85%

Sinds de coronamaatregelen ben ik mijn kerk meer gaan waarderen	Totaal % n=1.997	Regelmatig n =977	Soms n=620	Nooit n=357
Helemaal oneens	8%	3%	7%	23%
	7%	4%	7%	13%
	7%	8%	9%	4%
Neutraal	30%	35%	30%	15%
	16%	21%	17%	6%
	7%	12%	4%	1%
Helemaal eens	4%	7%	2%	1%
Weet ik niet / geen mening	20%	9%	26%	38%

